



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 608/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť S. K., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 To 54/2014 z 23. júla 2014 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. septembra 2014 doručená sťažnosť S. K. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 54/2014 z 23. júla 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu z 23. júla 2014“) a jemu predchádzajúcim postupom.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 32 T 41/2009 z 10. apríla 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 10. apríla 2014“) bola uznaná vinná zo spáchania trestného činu podľa § 222 ods. 1 a 4 Trestného zákona spáchaného v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona s obžalovanou Z. Z. a z prečinu podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona, a to na základe vyhlásenia viny podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, pričom uvedený rozsudok nadobudol okamžite právoplatnosť vo výrokoch o vine a treste. Poškodená bola so svojím nárokom na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie.

Poškodená proti rozsudku okresného súdu z 10. apríla 2014 podala odvolanie. Krajský súd na pojednávaní konanom 23. júla 2014 odvolaniu poškodenej vyhovel a sťažovateľku a jej spoluobžalovanú zaviazal spolu a nerozdielne nahradiť poškodenej škodu podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa sťažovateľky rozsudok krajského súdu z 23. júla 2014 „*nebol vykonaný zákonným spôsobom*“, a preto v predmetnom konaní podľa nej došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Zo spisového materiálu v predmetnej veci je podľa sťažovateľky jednoznačne zistiteľné, že škoda nebola spôsobená obomi obžalovanými rovnako. Uvedená skutočnosť bola podľa nej v predmetnom konaní preukázaná samotnou výpoveďou obžalovanej Z. na pojednávaní pred krajským súdom, ako i listinnými dôkazmi v spisovom materiáli, a preto okresný súd správne podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku odkázal poškodenú na uplatnenie jej nároku na náhradu škody v občianskom súdnom konaní.

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti uviedla:

«V odôvodnení rozsudku Krajského súdu Žilina je tiež uvedené, že zo škody 99 581,757 eur, obž. Z. zabezpečila vrátenie sumy 43 152, 095 eur (3. str. rozsudku) a následne citujem „z dikcie odseku 1 právneho ustanovenia § 287 TP vyplýva, že ak je spôsobenie škody a jej výška súčasťou opisu skutku uvedeného vo výrokovej časti rozsudku, súd musí vždy rozhodnúť o povinnosti obžalovaného nahradiť poškodenému škodu v tomto

rozsahu, pokiaľ už škoda nebola nahradená celkom, alebo sčasti (strana 5 rozsudku KS Žilina). ... V trestnom konaní bola škoda zistená, a to pre potreby určenia právnej podstaty a kvalifikácie skutku.

Nesúhlasím s odôvodnením Krajského súdu v Žiline, že ak mali obžalované výhrady k výške spôsobenej škody (str. 6 rozsudku), mali takéto obranné tvrdenia predniesť v konaní pred prvostupňovým súdom. Už zo samotného odôvodnenia rozsudku Krajského súdu Žilina je zrejmé, že škoda, výškou ktorej bol skutok právne posúdený bola po čiastočnom uhradení znížená o 43 152,095 eur, a teda obe obžalované sme mali za to, že výrok súdu v prvom stupni bude znieť tak, ako je v ňom uvedené, rovnako si boli obžalované vedomé, že ďalšie dokazovanie by konanie pred súdom len neúmerne predĺžilo. Nakoniec, samotný nárok vyčíslený poškodenou bankou nekorešponduje s rozdielom súm uvedených vyššie, a teda mám za to, že Okresný súd Žilina celkom správne usúdil, že oprávnenosť výšky nároku, ako aj to, kto je vo veci povinným uhradiť škodu môže posúdiť súd práve v občianskom súdnom konaní.

Samotné uznanie viny sa nedá považovať automaticky za priznanie výšky škody, a to tým skôr, keď jedna obžalovaná vyslovene vyjadrila pred súdom, že druhá obžalovaná nemala s financiami nič spoločné. ...

Napadnutý rozsudok Krajského súdu postráda náležitosti uvedené v ust. § 168 ods. 1 TP a jeho odôvodnenie je rozporuplné a samo sebe protirečivé. V podstate je suchou citáciou skutkovej podstaty a relevantných skutočností z rozsudku Okresného súdu a dikcie § 46 ods. 3 a § 287 ods. 1 TP. Jedinou stranou, ktorá bola v tomto prípade vypočítaná a bolo jej to aj dané najavo je strana poškodená. S argumentáciou obžalovaných sa vôbec nevysporiadal, len ju konštatoval nakoniec v rozpore s vlastnou interpretáciou § 277 ods. 1 TP uvedenou na strane 5 rozsudku rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Takýto postup súdu, keď je nejasné, ako dospel k svojim konštatovaniam, možno považovať za porušenie ústavného princípu zákazu ľubovôle v rozhodovaní, preto je potrebné takéto rozhodnutie považovať za stojace v rozpore s čl. 36 ods. 1 Listiny, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľky, zakotvené v čl. 46 ods. 1 ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ako i v čl. 36 ods. 1 Listiny boli postupom Krajského súdu Žilina porušené.

Ruší sa rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 2 To 54/2014 zo dňa 23. 07. 2014 a vec sa vracia Krajskému súdu Žilina na nové konanie a rozhodnutie.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľka v predmetnej veci namietala porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu z 23. júla 2014. K porušeniu označených práv sťažovateľky malo dôjsť v dôsledku toho, že krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu z 10. apríla 2014 vo výroku týkajúcom poškodenou v konaní uplatnenej náhrady škody. Podľa sťažovateľky je z vykonaného dokazovania v predmetnej veci zrejmé, že škoda nebola ňou a jej spoluobžalovanou „spôsobená rovnako“, resp. sťažovateľka nemala z poskytnutých finančných prostriedkov žiaden prospech, no napriek uvedenému krajský súd zviazal obe z nich nahradiť túto škodu spoločne a nerozdielne. Sťažovateľka navyše argumentovala, že z odôvodnenia rozsudku krajského súdu z 23. júla 2014 podľa sťažovateľky nevyplýva, akým spôsobom krajský súd k tomuto výroku o náhrade škody dospel.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade všeobecného súdu v občianskoprávnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd preskúmal rozsudok krajského súdu z 23. júla 2014, ktorým tento súd zrušil výrok rozsudku okresného súdu z 10. apríla 2014 v časti výroku o náhrade škody, ktorým bola poškodená so svojim nárokom na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie, a podľa § 322 Trestného poriadku sťažovateľke a jej spoluobžalovanej uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenej škodu v sume 66 487,76 €. Krajský súd vo svojom rozsudku z 23. júla 2014 v podstatnom uviedol:

„S ohľadom na to, že odvolanie bolo podané len poškodenou spoločnosťou Tatra banka, a. s., a len proti výroku o náhrade škody, ostatné výroky napadnutého rozsudku Okresného súdu Žilina, sp. zn. 32 T/41/2009 zo dňa 10. apríla 2014 zostali právoplatné. Potom krajský súd ako súd odvolací na podklade podaného odvolania preskúmal podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť dotknutého výroku a tiež správnosť postupu konania, ktoré tomuto výroku predchádzalo. Následne po splnení preskúmvacej povinnosti zistil, že odvolanie splnomocnenkyne poškodenej spoločnosti bolo podané v zákonom stanovenej lehote, oprávneným subjektom a je dôvodné. ...

Citované právne ustanovenie (§ 287 ods. 1 Trestného poriadku pozn.) umožňuje poškodenému, aby už v rámci trestného konania, v medziach tzv. adhézneho konania, dosiahol prisúdenie nároku na náhradu škody. Túto povinnosť môže súd uložiť len v odsudzujúcom rozsudku, ak to poškodený navrhol (§ 46 ods. 3), a ak obžalovaný poškodenému spôsobil škodu práve trestným činom, zo spáchania ktorého ho uznal za vinného (§ 164 písm. a/ Tr. por.).

Z dikcie odseku 1 právneho ustanovenia § 287 Tr. por. vyplýva, že ak je spôsobenie škody a jej výška súčasťou opisu skutku uvedeného vo výrokovvej časti rozsudku, súd musí vždy rozhodnúť o povinnosti obžalovaného nahradiť poškodenému škodu v tomto rozsahu, pokiaľ už škoda nebola uhradená celkom alebo sčasti.

Z obsahu predloženého je zistiteľné, že obžalovaná S. K. a obžalovaná Z. Z. boli rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 32T/41/ 2009 zo dňa 10. 4. 2014 uznané vinnými zo zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, 4 Tr. zák. spáchaného spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe ako je uvedené pod bodom 1/ napadnutého rozsudku. Z opisu tohto skutku vyplýva, že Z. Z. ako jediný štatutárny zástupca spoločnosti E., s. r. o... po vzájomnej dohode so S. K. žiadosťou zo dňa 19. 1. 2007 požiadali Tatra banku, a. s. Bratislava o úver pre spoločnosť E. v maximálnej výške 3.000.000,- Sk, t. j. 99.581,757 Eur. Na základe dokladov, ktoré predložila v banke obžalovaná S. K. bola žiadosť o úver posúdená a schválená. Následne dňa 16. 3. 2007 bola suma 99.581,757 Eur prevedená na účet E., s. r. o. Z opisu skutku tiež vyplýva, že obžalovaná Z. Z. a S. K. vedeli, že finančná situácia spoločnosti E. nie je dobrá, a že by banka úver neschválila. Konali spoločne s úmyslom od poškodeného vylákať úver, a za týmto účelom, vyhotovili fiktívne potvrdenia a doklady z Daňového úradu Žilina a tým poškodenej spoločnosti Tatra banka, a. s. Bratislava, spôsobili škodu vo výške 99.581,757 Eur, z ktorej sumy Z. Z. zabezpečila vrátenie vo výške 23.152,095 Eur. Obžalované teda spoločným konaním vylákali od poškodenej spoločnosti úver tým, že ju uviedli do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie úveru a jeho splácanie, čím jej spôsobili škodu v uvedenej výške. Poškodenej spoločnosti vznikla škoda v priamej príčinnej súvislosti skonaním obžalovanej S. K. a Z. Z.

Z predloženého spisu je zistiteľné, že poškodená spoločnosť si uplatnila nárok na náhradu škody v prípravnom konaní, a to dňa 13. 8. 2008 vo výške 66.487,76 Eur (t. j. 2.003.010,34 Sk). Spôsobená škoda pozostávala z istiny úveru, z úroku z omeškania a z poplatkov. Teda poškodená spoločnosť si uplatnila nárok na náhradu škody riadne a včas tak, ako jej to ukladá ustanovenie § 46 ods. 3 Tr. por.

Krajský súd pri plnení preskúmvacej povinnosti zistil, že odvolaním napadnutý rozsudok prvostupňového súdu neobsahuje odôvodnenie. Potom nebolo možné zistiť aká zákonná prekážka bránila súdu prvého stupňa postupovať v otázke náhrady škody podľa

§ 287 ods. 1 veta druhá Tr. por. Ak táto zákonná prekážka neexistuje, a súd nepostupoval podľa § 287 ods. 1 Tr. por., tak potom poškodenému, ako strane konania, nebola poskytnutá potrebná súdna ochrana z dôvodu ktorého, v tejto časti, rozsudok okresného súdu je nezákonný. Tu krajský súd opakovane poukazuje na tú skutočnosť, že poškodená spoločnosť si uplatnila nárok na náhradu škody riadne a včas tak ako jej to ukladá ustanovenie § 46 ods. 3 Tr. por. Obžalovaná S. K. a obžalovaná Z. Z. boli uznané vinnými zo skutku právne kvalifikovaného ako zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1. 4 Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. a súčasťou opisu skutku pod bodom 1/ je škoda, ktorá vznikla poškodenej spoločnosti vo výške 66.487,76 Eur. Krajský súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by bránili v rámci adhézneho konania rozhodnúť súdu prvého stupňa o povinnosti obžalovaných nahradiť poškodenému spôsobenú škodu, a preto v tejto časti, je odvolanie poškodenej spoločnosti dôvodné.

Výhrady obžalovanej S. K. a obžalovanej Z. Z., ktoré predniesli na verejnom zasadnutí v konaní o odvolaní poškodeného, považoval krajský súd za bezvýznamné a nedôvodné. Výrok o vine rozsudku okresného súdu zostal nedotknutý. Ak obžalované mali výhrady k výške spôsobenej najmä preto, že išlo o kvalifikačný znak ich protiprávneho konania, a ak nesúhlasili so skutkovými zisteniami, ktoré boli podkladom pre uznanie ich viny, mali takéto obranné tvrdenie predniesť v konaní pred prvostupňovým súdom.

Krajský súd uzatvára, že rozhodnutie prvostupňového súdu vo výroku uplatnenom nároku poškodenej spoločnosti na náhradu škody je v rozpore so zákonom, a odvolanie poškodenej spoločnosti je dôvodné. S poukazom na uvedené krajský súd túto nezákonnosť napravil sám vlastným rozhodnutím tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.“

Podľa zistenia ústavného súdu krajský súd svoje závery uvedené v napadnutom rozsudku riadne odôvodnil, poukázal na možnosť sťažovateľky predložiť svoju argumentáciu týkajúcu sa spôsobenej škody, čo sa týka jej výšky i dôvodov vzniku už v rámci prvostupňového konania, a v tejto súvislosti poukázal aj na nevyhnutnosť predloženia tejto obrany už v prvostupňovom konaní, keďže ustálenie výšky spôsobenej škody bolo v tejto veci nevyhnutné, pretože výška škody bola kvalifikačným znakom protiprávneho konania sťažovateľky a jej spoluobžalovanej. Inak povedané, okrem naplnenia znakov základnej skutkovej podstaty musel okresný súd v predmetnej veci

skúmať aj výšku škody, pretože táto podmieňovala v tejto veci použitie vyššej trestnej sadzby.

Sťažovateľka spolu so spoluobžalovanou spáchali skutok vymedzený v odseku 1 rozsudku okresného súdu z 10. apríla 2014 spoločným konaním, a preto nemožno za neodôvodnený považovať ani výrok krajského súdu, ktorým k povinnosti nahradiť škodu zaviazal spoločne a nerozdielne obe obžalované. Navyše, za relevantnú nemožno z pohľadu otázky náhrady škody poškodenej označiť skutočnosť, akým spôsobom si spoluobžalované zisk zo spáchaného trestného činu prerozdělili. Krajský súd taktiež špecifikoval v predmetnom rozhodnutí, akým spôsobom dospel k záveru o výške spôsobenej škody, ktorá je, ako to z odôvodnenia rozsudku krajského súdu z 23. júla 2014 vyplýva, súčtom nesplatennej istiny z úveru, úroku z omeškania a poplatkov.

Podľa názoru ústavného súdu závery krajského súdu v napadnutom rozsudku sa javia ako dostatočné a logické. Odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu z 23. júla 2014 je založené na dostatočných a relevantných dôvodoch, poskytuje odpoveď na všetky skutkovo i právne relevantné otázky významné pre rozhodnutie v tejto veci a samotná nespokojnosť sťažovateľky s uvedenými závermi krajského súdu nesvedčí o arbitrárnosti preskúmaného rozhodnutia a nemôže byť bez ďalšieho ani dôvodom na vyslovenie porušenia ňou označených práv.

S ohľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa s nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014